

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до Кодексу України
про адміністративні правопорушення
(щодо провадження за нововиявленими обставинами)
(реєстр. № 7077 від 06 вересня 2017 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 17 січня 2019 року (протокол № 76) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо провадження за нововиявленими обставинами) (реєстр. № 7077 від 06 вересня 2017 року), поданий народними депутатами України Мураєвим Є.В. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою удосконалення процесуального законодавства та створення законодавчої основи для перегляду судових рішень у справах про адміністративні правопорушення у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Для досягнення мети автором пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення новою Главою 24-2 «Провадження за нововиявленими обставинами», в якій визначити підстави, строк, порядок тощо перегляду постанови або ухвали суду у справі про адміністративне правопорушення у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Законопроект передбачає, що право подати заяву про перегляд судового рішення суду будь-якої інстанції, яке набрало законної сили, за нововиявленими обставинами мають особи, які брали участь у справі, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси чи обов'язки. Також закріплюється, що заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами може бути подано протягом одного місяця після того, як особа, яка звертається до суду, дізналася або могла дізнатися про ці обставини.

У Законопроекті також запропоновано визначити, що заява про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами розглядається судом протягом двох місяців після її надходження за правилами, встановленими Кодексом України про адміністративні правопорушення для

провадження у суді тієї інстанції, яка здійснює перегляд. Ще одна пропозиція стосується можливості оскарження рішення суду за результатами провадження за нововиявленими обставинами в порядку, встановленому Кодексом для оскарження рішень суду відповідної інстанції. Зазначено, що з набранням законної сили новим рішенням у справі втрачають законну силу рішення інших судів у цій справі.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

У підпункті 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 22 грудня 2010 року № 23-рп/2010 Конституційний Суд зазначив, зокрема, що адміністративна відповідальність в Україні та процедура притягнення до адміністративної відповідальності ґрунтуються на конституційних принципах та правових презумпціях, які зумовлені визнанням і дією принципу верховенства права в Україні.

Одним із елементів верховенства права, як зазначає Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 29 червня 2010 року № 17-рп/2010, є принцип правової визначеності, у якому стверджується, що обмеження основних прав людини та громадянина і втілення цих обмежень на практиці допустиме лише за умови забезпечення передбачуваності застосування правових норм, встановлюваних такими обмеженнями. Тобто обмеження будь-якого права повинне базуватися на критеріях, які дадуть змогу особі відокремлювати правомірну поведінку від протиправної, передбачати юридичні наслідки своєї поведінки (абзац другий підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

У Рішенні від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 Конституційний Суд України зазначив, що верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо. Також, Конституційний Суд України звернув увагу на те, що справедливість – одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права (підпункт 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

За правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною у Рішенні від 24 грудня 2004 року № 22-рп/2004, забезпечення прав і свобод, крім усього іншого, потребує, зокрема, законодавчого закріплення механізмів

(процедур), які створюють реальні можливості для здійснення кожним громадянином прав і свобод (абзац четвертий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

Права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб (частини перша, друга статті 55 Основного Закону України).

Згідно частини першої статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Конституційний Суд України у Рішенні від 25 грудня 1997 року № 9-зп у справі за зверненнями жителів міста Жовті Води виклав правову позицію, згідно з якою кожному гарантується захист прав і свобод у судовому порядку; суд не може відмовити у правосудді, якщо особа вважає, що її права і свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод; відмова суду у прийнятті позовних та інших заяв, скарг, оформлених відповідно до чинного законодавства, є порушенням права на судовий захист, яке згідно зі статтею 64 Конституції України не може бути обмежене (пункти 1, 2 резолютивної частини).

За правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною в Рішенні від 30 січня 2003 року № 3-рп/2003, «правосуддя за своєю суттю визнається таким лише за умови, що воно відповідає вимогам справедливості і забезпечує ефективне поновлення в правах» (абзац десятий пункту 9 мотивувальної частини).

Виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; судоустрій, судочинство (пункти 1, 14 частини першої статті 92 Конституції України).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо провадження за нововиявленими обставинами) (реєстр. № 7077 від 06 вересня 2017 року), поданий народним депутатом України Мураєвим Є.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ